

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3007/2020. (II. 4.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.636.352/2018/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Várhelyi Tamás ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.636.352/2018/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az véleménye szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege, hogy a felperes mint lízingbeadó és az indítványozó mint lízingbevevő 2008-ban zártvégű lízingszerződést kötöttek egy személygépkocsira. A szerződés alapján a lízingtárgy bruttó ára 3.490.000 forint, a kezdő lízingdíj 490.000 forint, a finanszírozott összeg 3.000.000 forint volt. A szerződés 1.5. pontja alapján a lízing jellege változó törlesztésű deviza alapú lízing, a törlesztőrészletek száma 120, az 1–119. törlesztőrészlet összege 38.006 forint, a 120. törlesztőrészlet összege 38.000 forint volt. A törlesztőrészletek esedékességének naptári napja minden hónap 8-a, az ügylet kamat 9,00%, a devizanem CHF.
- [3] A lízingszerződést a felperes díj nem fizetése miatt 2011-ben felmondta.
- [4] A felperes a megismételt eljárásban a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) szerinti elszámolási kötelezettségét követően előterjesztett módosított kereseti kérelmében az indítványozót a lízingszerződésből eredő tartozás jogcímén 2.879.922 forint, valamint ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.
- [5] Az indítványozó érdemi ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását. Az indítványozó a svájci frank tartozás jogalapját ésösszegezését vitatta. Álláspontja szerint, mivel sem a lízingszerződés egyedi részében, sem az ÁSZF-ben nem található olyan kikötés, amelyből megállapítható lenne a svájci frank tartozása, a kamat mértéke, valamint a törlesztőrészletek összege, így a szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontja alapján érvénytelen.
- [6] Az indítványozó a régi Hpt. 213. § perben történő alkalmazhatóságának hiányában a régi Hpt. 210. §-t is megjelölte jogszabályi hivatkozásként. E körben előadta, hogy a régi Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben meg kell határozni a lízingtőke tartozás és a havi lízingdíjak összegét is. Ennek alapján álláspontja szerint a szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 217. § (1) bekezdése alapján is érvénytelen.
- [7] A megismételt eljárás során a Pesti Központi Kerületi Bíróság 37.P.302.461/2016/29-I. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes és az indítványozó között megkötött lízingszerződés forint alapú szerződés-ként érvényesen létrejött. Kifejtette, hogy mivel a közbenső ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 213. § (3) bekezdésén alapul, ezért a bíróság a közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően a tárgyalást a felperesi keresetösszegezésének elbírálása körében folytatja.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett előfellebbezést, amelyben a közbenső ítélet megváltoztatását kérte annak megállapításával, hogy a felek között létrejött zártvégű pénzügyi lízingszerződés érvényes deviza (svájci frank) alapú szerződés. Sérelmezte továbbá a közbenső ítélet meghozatalát, fenntartva korábbi

kereseti kérelmét. Véleménye szerint a finanszírozási összeg egyértelműen meghatározásra került a szerződésben. A devizaalapúság vonatkozásában előadta, hogy az egy elszámolási módot jelent arra, hogy a lízingdíj tőke- és kamatrész elszámolása milyen árfolyamon történik.

- [9] Az indítványozó fellebbezési ellenkérelmében a közbenső ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság teljeskörűen eleget tett a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatásnak, és ennek eredményeképpen állapította meg, hogy a felek forint alapú lízingszerződést kötöttek. Nem értett egyet azzal a felperesi állásponttal, hogy a lízingszerződésben a lényeges tartalmi elemek meghatározásra kerültek.
- [10] A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság döntését és annak indokait, ezért az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg a felperesnek 2.879.922 forintot és ezen összeg után késedelmi kamatot.
- [11] A másodfokú bíróság kiegészítette az elsőfokú bíróság által rögzített tényállást azzal, hogy a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 67.Pf.630.854/2016/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság 18.P.300.729/2013/25. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság határozatában rögzítette, hogy a lízingszerződés jellegéből adódóan a kamat meghatározásának hiánya nem eredményezi a szerződés létre nem jöttét. A megismételt eljárásra előírta, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálja az indítványozó ellenkérelmében előterjesztett érvénytelenségi kifogásokat.
- [12] A másodfokú bíróság mindenekelőtt a per tárgyát képező szerződés jellegét vizsgálta meg, és megállapította, hogy a perbeli szerződés pénzügyi lízingszerződésnek minősül.
- [13] Ezt követően a másodfokú bíróság a szerződés létrejöttét és annak tartalmát vizsgálta.
- [14] Az elsőfokú bíróság azon megállapításával kapcsolatosan, hogy a szerződés a devizanem svájci frankban történő megjelölésén és a lízing jellegének változó törlesztésű deviza alapú lízingként történő feltüntetésén túl nem foglal magában egyéb olyan tartalmi elemet, amiből a fogyasztó számára egyértelműen megállapítható lenne, hogy a szerződés kirovó pénznemként devizában kifejezett pénzösszeg valójában milyen összeget takar, rámutatott a másodfokú bíróság arra, hogy bár a Kúria 1/2016. számú és 6/2013. számú Polgári jogegységi határozata alapvetően a kölcsönszerződésekre és azok érvénytelenségére vonatkozik, azonban az ott kifejtettek a lízingdíj meghatározása vonatkozásában is helytállóak, ezért alkalmazhatóak a lízingszerződés lényeges tartalmi elemeinek, így a lízingszerződés létre nem jöttének vizsgálata körében is. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli lízingszerződés a pénzügyi lízingre irányuló valamennyi lényeges tartalmi elemet tartalmazta, és az egyedi szerződés, az ÁSZF és a jóváhagyási értesítő rendelkezésének együttes vizsgálata alapján a felek között a lízingszerződés az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben svájci frank alapon jött létre. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg, hogy a felek között a szerződés forint alapon jött létre, és ebben a körben indokolatlanul alkalmazta a régi Ptk. szerződésmódosításra vonatkozó 241. §-át.
- [15] Ezt követően a másodfokú bíróság az alperes érvénytelenségi kifogásait vizsgálta.
- [16] Figyelemmel arra, hogy a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésének tárgyi hatálya kizárólag a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésekre terjed ki, a pénzügyi lízingszerződés pedig nem sorolható sem a fogyasztási kölcsön, sem a lakossági kölcsön keretei közé, ezért a lízingszerződésekre a régi Hpt. 213. §-ának a fogyasztási kölcsönre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatóak. Erre tekintettel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az indítványozó régi Hpt. 213. §-ára alapított érvénytelenségi kifogásait érdemben nem vizsgálta.
- [17] Az indítványozó régi Hpt. 210. § (2) bekezdésére történő hivatkozásával kapcsolatosan rámutat a másodfokú bíróság a BDT2015.3328. számú eseti döntésre utalással, hogy a jogszabály a régi Hpt. 210. § (2) bekezdésének megsértéséhez nem fűzi az érvénytelenség jogkövetkezményét, ezért arra alapítva a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. A régi Hpt. 210. § (2) bekezdése jellegében a régi Hpt. 3. § (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi szolgáltatások közül a hitel- és pénzkölcsönszerződés lényeges és jellemző tartalmi elemét a kamatot emeli ki. A fent kifejtettek értelmében azonban a pénzügyi lízingszerződésnek a kamat – jellegéből adódóan – nem tartalmi eleme, ezért az indítványozó ezen hivatkozása sem alapos.
- [18] Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a kereset jogalapja fennáll.
- [19] Figyelemmel arra, hogy a felperes a kereseti kérelmét a fellebbezési eljárásban is változatlanul fenntartotta, sérelmezve a közbenső ítélet meghozatalát, a másodfokú bíróság érdemben vizsgálta a kereset összecszerűségét.

- [20] A kereset összecszerúsége körében rögzíti a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás irataiból, hogy a felperes által az indítványozó részére megküldött DH2. tv. szerinti felülvizsgált elszámolás az elsőfokú eljárás során csatolásra került. A felülvizsgált elszámolás szerint az indítványozó fennálló tartozása az elszámolás időpontjában 2.769.190 forint. A DH2. tv. 18. § (5) bekezdése és 29. § értelmében a felülvizsgált elszámolás nem vitatható. A felperes a 12. számú beadványában a felülvizsgált elszámolásra is figyelemmel tételesen levezetve részletesen kimunkálta a kereset összecszerúségét. Az indítványozó a felperes által ily módon részletesen kimunkált összecszerúség körében annak egyes tételeire vonatkozó konkrét vitatást nem terjesztett elő, nem adta elő, hogy a felperesi kimutatásban szereplő egyes tételek véleménye szerint mennyiben és milyen okból nem lennének alaposak. Rámutat a másodfokú bíróság a BDT2010.2212. számú eseti döntésre utalással, hogy az összecszerúség körében előterjesztett általános jellegű vitatás nem teszi a felperes tényállításait kétségesse.
- [21] Mindezekre tekintettel megállapította a másodfokú bíróság, hogy a kereset jogalapja és összecszerúsége is bizonyított.
- [22] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.636.352/2018/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az véleménye szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [23] Az indítványozó azt sérelmezte, hogy a Fővárosi Törvényszék nemcsak abban döntött, hogy a lízingszerződés forint vagy deviza alapú-e, hanem a tartozás összecszerúségében is állást foglalt, és az indítványozót 2.879.922 forint és ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Az indítványozó szerint a megismételt eljárás során meghozott közbenső ítéletet megelőző bírósági eljárás során a kereset összecszerúsége körében a felek tényelőadásaikat nem tették meg, e körben érdemi bizonyítás nem került felvételre, a felperes fellebbezése az összecszerúségre nézve pedig fellebbezési kérelmet nem tartalmazott. Az indítványozó szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérült azáltal, hogy a Fővárosi Törvényszék bizonyítási eljárás és elsőfokú ítélet hiányában, a fellebbezési kérelem korlátain túlterjeszkedve hozott másodfokú ítéletet, amivel megfosztotta nyilatkozattételi, bizonyítás-indítványozási, észrevételezési jogától. A Fővárosi Törvényszék ítélete sérti a jogorvoslathoz való jogát is, mivel olyan kérdésben döntött, amelyről az elsőfokú bíróság ítélete nem rendelkezett.
- [24] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.636.352/2018/4. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogai kimerítését követően.
- [26] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésre jutott.
- [27] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában meghatározott feltételnek, mivel az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joggal összefüggésben alkotmányjogilag értékelhető indokolást, érvelést nem tartalmaz. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, ezért annak elbírálására nincs lehetőség {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [28] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [29] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [30] A támadott bírósági ítélettel kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” {3170/2014 (VI. 3.) AB végzés, Indoko-

- lás [8]}. „A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat.” {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}
- [31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa valójában a bíróság döntésének felülbírálatára irányul. Az indítványozó panasa nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróság tényállás-megállapításának, bizonyítékértékelésének, jogértelmezésének, valamint jogalkalmazásának helytállóságát vitatja.
- [32] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [33] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. január 21.

Dr. Juhász Imre s. k.,
helyettes tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1018/2019.

